

مقاله پژوهشی

مقایسه تطبیقی سبک رهبران سیاسی کره شمالی و

ایالات متحده در عرصه سیاست خارجی

(مورد مطالعه: ترامپ و کیم جونگ اون)

سهیل رجبی^۱، محمد باقر خرمشاد^۲، علی محمدزاده^۳،

ابراهیم متقی^۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۶/۲۷ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۲۸

چکیده: یکی از مؤلفه‌های مهم در شکل‌دهی به سیاست خارجی کشورها نگاه و نگرش کارگزاران آن کشور به جهان است. راهبرد کلان کشورها از درک رهبران آنها از محیط و فضای بین‌المللی، اهداف و منافع ملی خود و تهدیدات موجود علیه کشور آغاز می‌شود. در ۲۰ ژانویه ۲۰۱۷ دونالد ترامپ به عنوان چهل و پنجمین رئیس‌جمهور آمریکا انتخاب شد. رویکرد او برای حل بحران هسته‌ای کره شمالی با فراز و فرودهای مختلفی همراه بود. ترامپ در یک ساله نخست راهبرد سرسختانه‌ای را علیه پیونگ یانگ اتخاذ کرد. از طرف دیگر در کره شمالی شخصیت رهبر مهمترین نهاد تعیین سیاست‌های کشور و تصمیم‌ساز اصلی در سیاست خارجی است. سایر متغیرها از جمله عوامل اجتماعی در گفتمان سیاست خارجی کره شمالی جایگاهی ندارد و در کره شمالی همه چیز رهبر است. شخصیت رهبر موجب می‌شود که تفسیر موسعی از نقش خود داشته باشد. هدف این مقاله آن است تا با روش توصیفی - تحلیلی به تجزیه و تحلیل سبک رهبری سیاسی دو کشور ایالات متحده و کره شمالی در عرصه سیاست خارجی پرداخته و مقایسه‌ای تطبیقی میان رهبران سیاسی این دو کشور (ترامپ و اون) داشته باشد. این مقاله به دنبال پاسخ به این پرسش است که

۱. دانشجوی دکتری روابط بین الملل، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود، شاهرود، ایران.

۲. استاد گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

Email: info@soheilrajabi.ir

۳. استاد گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود، شاهرود، ایران.

۴. استاد گروه روابط بین الملل، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، تهران، ایران.

سبک رهبری ترامپ و اون در عرصه سیاست خارجی از چه تفاوت‌هایی برخوردار است؟ و این تفاوت‌ها چه تأثیری در عرصه بین‌الملل ایجاد می‌کند؟ نتایج حاصل از تحلیل سبک رهبران این دو کشور و اقداماتشان نشان می‌دهد که کمترین پایبندی را به ساختارهای سیاسی و اصول سیاست خارجی داشتند. واقعیت این است که اگرچه رویکرد کاملاً مشخص و دقیقی درباره سیاست خارجی نداشتند و اما بر اساس سبک رهبری‌شان دیدگاه کلان و به‌هم‌پیوسته‌ای درباره جهان، سیاست خارجی و هزینه - سودهای این دو کشور در این حوزه داشتند که مبنای تصمیمات و سیاست‌های کلان در مقابل یکدیگر نیز به حساب می‌آمد.

واژگان کلیدی: ایالات متحده آمریکا، ترامپ، اون، کره شمالی، سیاست خارجی.

۱. مقدمه

روابط بین‌الملل مطالعه تعاملات میان بازیگران بین‌المللی است که طیف وسیعی از مناسبات مبتنی بر همکاری و مناقشه را در بر می‌گیرد. دولت‌ها برای تأمین منافع مشترک و متقابل خود گاه در کنار یکدیگر و گاه در مقابل هم قرار می‌گیرند. تاریخ روابط کره شمالی و ایالات متحده در نیم قرن گذشته مصداق بارزی در این مورد بوده است (خداوردی و غفاری، ۱۳۹۹: ۱۰). ویژگی‌های شخصیتی دونالد ترامپ بیش از هر عامل دیگری به طور مستقیم و غیرمستقیم در دوره ریاست‌جمهوری وی تأثیرگذار بود. مهمترین و زیربنایی‌ترین نتیجه این گفتمان فردگرا در سیاست خارجی، تهدید نظم و ترتیبات موجود بین‌المللی بود. از جمله ظهور چین، ناکامی روزافزون سازمان‌های بین‌المللی، ظهور بازیگران دولتی و غیردولتی ساختارشکن، رویکرد تجدیدنظرطلبانه و دکترین خروج ترامپ به مثابه عاملی کاتالیزور در فرسایش نظم موجود بین‌المللی عمل کرد (Haass, 2018: 316). ترامپ در عرصه سیاست خارجی به وضوح پشتیبانی از متحدین، تجارت آزاد، نقش مدافع دموکراسی و حقوق بشر، ملاحظات زیست‌محیطی و بسیاری از اصول بنیادین سیاست خارجی ایالات متحده را نفی کرد. وی نخستین رئیس‌جمهور آمریکا پس از جنگ جهانی دوم بود که اعلام کرد هزینه رهبری جهان برای آمریکا بسیار بیشتر از منافع آن بوده است. بدین ترتیب نقش ایالات متحده در دوران ترامپ از «حامی نظم موجود به «تهدید وضع موجود» تغییر یافت. در نتیجه این گفتمان شخصی ترامپ، ایالات متحده

تحت رهبری وی از بسیاری از معاهدات و سازمان‌های بین‌المللی خارج شد و با حرکت به سمت ناسیونالیسم افراطی، نظم و ترتیبات موجود بین‌المللی را تهدید کرد (نوری و حسینی، ۱۳۹۷: ۲۰۳).

در دوران ریاست‌جمهوری ترامپ، چهار دسته راه‌حل کلی مذاکره، تحریم، تهدید نظامی و نهایتاً متقاعد کردن چین به فشار آوردن روی کره شمالی در قالب سه عنصر بازدارندگی، مهار و مدیریت بحران برای دست کشیدن این کشور از برنامه هسته‌ای و موشکی‌اش مطرح شد که تمام این گزینه‌ها تا حدودی اعمال و عملیاتی شدند. اما در خلال همین مدت پیونگ‌یانگ مخفیانه و آشکارا چندین و چند کلاهک هسته‌ای، موشک‌های دوربرد، میان‌برد و قاره‌پیما آزمایش کرده است که گفته می‌شود حداقل یکی از این موشک‌ها از قابلیت حمل کلاهک هسته‌ای برخوردار است و قادر است خاک آمریکا را هدف قرار دهد (رضایی و فرحزاده، ۱۳۹۶: ۱۰۵). در همین چارچوب ترامپ هم به سهم خود از احتمال انجام حملات پیش‌دستانه محدود و مطمئن سخن گفت (Kelemen, 2018). در واقع وی مشتاقانه همان نقشی را ایفا کرد که در اسطوره‌های حزب جمهوری دموکراتیک خلق کره وعده داده شده است. این اسطوره بر دو اصل مبتنی است: «یکی بودن کره و خاندان کیم و دیگری وعده مقابله با یک دشمن خارجی قدرتمند و زورگو» (Bowden, 2017). هر چه این تهدید جدی‌تر می‌شد روایت خاندان کیم نیز درست‌تر از آب در می‌آمد. کیم جونگ اون نیز طبیعتاً در پاسخ به جدی‌تر شدن این تهدید، به کلاهک هسته‌ای عملیاتی نیاز داشت و به همین خاطر بود که تسلیحات هسته‌ای به محور دگرترین نظامی کره شمالی بدل شده و مقامات این کشور معتقدند آنها اشتباه کشورهای عراق دوران صدام و لیبی دوران معمر قذافی را تکرار نخواهند کرد (Telegraph, Jan 09, 2016). با توجه به این که در دو سوی این مناقشه دو فرد به غایت خودرأی و رادیکال قرار داشتند و ترکیب ذهنیت غیرقابل‌پیش‌بینی آنها در کنار اطلاعات ناقص و اشتباه محاسباتی این قابلیت را داشت که بحران موجود میان دو کشور را وارد مرحله نظامی کند، می‌توان ابعاد و پیامدهای سبک مدیریت سیاسی رهبران این دو کشور را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. رهبران سیاسی در کشورهای مختلف سبک‌های مختلفی در زمینه سیاست خارجی دارند. سبک رهبری دونالد ترامپ و اون در عرصه سیاست خارجی، جهان را در آستانه تحولات خطرناکی قرار داد بود. لذا این مقاله در پی مقایسه تطبیقی سبک رهبری دونالد ترامپ و اون در عرصه سیاست خارجی می‌باشد.

۲. روش تحقیق

تحقیق و پژوهش برای آگاهی و شناخت مجهولات و پی بردن به مسائل ناشناخته صورت می‌گیرد.

در انسان میل به داشتن و کشف حقایق حالت فطری داشته و همین امر یکی از عوامل مؤثر در پیشرفت امر تحقیق و ایجاد روش‌های مختلف بوده است. انسان همواره برای رسیدن به مقصود و حل مشکلات راه‌های مختلفی را تجربه می‌کند و مناسب‌ترین راه و روش را انتخاب می‌کند. بنابراین روش تحقیق عبارت از بکارگیری راه و روش خاصی است که اطلاعات مناسب‌تر و بیشتری را درباره موضوع مورد مطالعه فراهم نموده و عوامل و علل مرتبط با آن را مشخص نماید. بر همین مبنا این پژوهش از نوع مطالعات تحلیلی - توصیفی بر پایه گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای، بررسی اسناد و مدارک و تجزیه و تحلیل آنها و از نوع کیفی می‌باشد. تحقیق کیفی شامل مجموعه فعالیت‌هایی می‌شود که هر کدام به نحوی محقق را در کسب اطلاعات دست اول درباره موضوع تحقیق یاری می‌دهند و بدین ترتیب از اطلاعات جمع‌آوری شده، توصیف‌های تحلیلی، ادراکی و طبقه‌بندی شده حاصل می‌شود. این پژوهش به دنبال آن است تا با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی و مقایسه تطبیقی و مطالعه دقیق‌تر و بررسی و مقایسه داده‌ها و اطلاعات گردآوری‌شده از سخنان و سیاست‌های رهبران سیاسی دو کشور کره شمالی و ایالات متحده به تبیین جامع مدیریت سیاسی و سبک رهبری ترامپ و کیم‌جونگ اون در عرص سیاست خارجی پردازد.

۳. پیشینه تحقیق

شریفی و کرمی (۱۳۹۷) در مقاله‌ای با عنوان باورهای بنیادین رهبران، برداشت‌ها از تهدید و تخصص ایالات متحده و کره شمالی به این موضوع پرداخته‌اند. فرض آنها در این مقاله این بوده که برداشت خصمانه از نیت طرف مقابل و تفسیر هرگونه اقدامی به عنوان تلاشی برای تهدید امنیتی، سبب تداوم ناکامی اقدامات برای رسیدن به یک راه‌حل نهایی صلح شده است.

یعقوبی و همکاران (۱۳۸۸) در مقاله‌ای به بررسی رابطه بین هوش عاطفی و سبک رهبری تحول‌آفرین پرداخته‌اند. نتایج آنها نشان می‌دهد رابطه بین هوش عاطفی و سبک رهبری تحول‌آفرین معنادار است و تمام مؤلفه‌های هوش عاطفی با سبک رهبری تحول‌آفرین رابطه معناداری دارند.

خداوردی و غفاری (۱۳۹۹) در مقاله‌ای به تجزیه و تحلیل رفتار ترامپ در قبال ایران از منظر تحلیل لایه‌ای علت پرداخته‌اند. هدف آنها در این تحقیق این بوده که با بهره‌گیری از روش تحلیل آینده‌پژوهی، مبتنی بر روش تحلیل لایه علت‌ها، به بررسی و تجزیه و تحلیل رفتار ترامپ در قبال جمهوری اسلامی ایران پردازند.

دهشیری و آخشی (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با عنوان مطالعه رفتار امنیتی کره شمالی در سیاست خارجی از

منظر نظریه پیوستگی جیمز روزنا، به این موضوع پرداخته‌اند. نتایج آنها نشان می‌دهد که سیاست هسته‌ای کره شمالی پیامدهای مختلفی در سطوح داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی به همراه داشته است. اسلامی (۱۳۹۷) در مقاله‌ای به بررسی نقش استعاره‌ها در زبان‌شناسی سیاسی دونالد ترامپ پرداخته است. از نظر وی استعاره‌ای ترامپ با بهره گرفتن از محتوای تفکر محافظه‌کاری کلاسیک، در قامت پدر سخت‌گیر، جهت‌دار، تقابلی و ساختاری است. از حیث شکلی، غیریت‌سازانه و دوقطبی و بازتاب آن در سیاست داخلی، ملی‌گرایی تهاجمی با وجهه ناسیونالیسم اقتصادی است. در سیاست خارجی، مغایر با جهانی‌شدن، سخت‌افزاری، اقتصادمحور و متکی بر استعاره‌های نگران‌کننده و نوستالژیک است.

خسروی (۱۳۹۹) در مقاله‌ای به تحلیل مؤلفه‌های توتالیتراریسم در کره‌شمالی پرداخته است. نتایج وی نشان می‌دهد که در این کشور، رهبر عالی و حزب کارگر با نفوذ در تمام ارکان قدرت و با سوءاستفاده از آرمان‌های مکتب جوچه و رهایی از استعمار ژاپن بر پایه سه عنصر رهبر واحد، ایدئولوژی واحد، حزب واحد، نظام سیاسی مبتنی بر کلیه شاخصه‌های رژیم توتالیتراریسم را ایجاد کرده‌اند.

کشاورز و همکاران (۱۳۹۴) در مقاله‌ای با عنوان تحلیل رگرسیون هوش سیاسی و رفتار سیاسی مدیران اداره کل ورزش و جوانان هیئت‌های ورزشی استان فارس به بررسی جامعه آماری خود پرداخته‌اند. نتایج تحقیقات آنها نشان داد که هوش سازمان و رفتار سیاسی مدیران در حد مطلوبی قرار دارد و بین هوش سیاسی و رفتار سیاسی مدیران ارتباط معناداری وجود دارد و نیز هوش سیاسی قابلیت پیش‌بینی ۶۶ درصد رفتار سیاسی مدیران را دارد.

۴. چارچوب و مفاهیم نظری

۴-۱. نظریه جورج کلی با عنوان روان‌شناسی سازه‌های شخصی

این موضوع از ابعاد و نظریات مختلفی قابل بررسی است که مهم‌ترین آن‌ها نظریه جورج کلی با عنوان روان‌شناسی سازه‌های شخصی که به عنوان یکی از نظریه‌های شناختی شخصیت شناخته شده، می‌باشد. محور بحث او این است که انسان از یک سو موجودی است عقلانی و دارای شناخت، و از سوی دیگر موجودی است که برای تعبیر و تفسیر رویدادهای زندگی خود از سازه‌هایی که خود می‌سازد، استفاده می‌کند. هر انسان از نظر کلی دانشمندی است که عاقلانه و با روش علمی خاص خود پدیده‌ها را تعبیر و تفسیر می‌کند.

طبعاً چون شیوه های شناخت افراد با هم متفاوت است تعبیر و تفسیرهای گوناگونی هم از زندگی و جهان اطراف خود دارند. کلی این سازه ها را به عینک های متفاوتی تشبیه می کند که هر فرد جهان بیرون را که در واقع یکی است از پشت عینک خود به رنگ خاصی می بیند.

کلی توجیه خود را از تعبیر و تفسیر افراد در مورد جهان خارج طی یک اصل موضوعه بنیادی و ۱۱ اصل تبعی توضیح می دهد. اصول تبعی کلی عبارتند از: اصل تبعی ساختمانی، یعنی شخص رویدادها را با تفسیر کردن تکرار آن ها پیش بینی می کند. اصل تبعی فردیت، یعنی افراد در ساختن رویدادها با یکدیگر تفاوت دارند. اصل تبعی سازمان، یعنی هر شخص مشخصاً برای راحتی در تصور و درک رویداد، سیستم ساختن سازه های خاصی را در خود شکل می دهد که بین آن سازه ها روابط ترتیبی و سلسله مراتبی وجود دارد. اصول دیگر و اصل تبعی دوگانگی، اصل تبعی انتخاب، اصل تبعی گستره، اصل تبعی تجربه، اصل تبعی نوسان، اصل تبعی خرد کردن، اصل تبعی اشتراک، اصل تبعی جامعه جویی نام داشت (Personality, 1984:137).

۲-۴. نظریه های شخصیت؛ فروید؛ مکانیزم های دفاعی

مکانیزم های دفاعی به صورت ناهشیار عمل می کنند. آنها تحریف های واقعیت هستند که از خود در برابر تهدید اضطراب محافظت می کنند. از جمله مکانیزم های دفاعی این موارد هستند:

سرکوبی: انکار ناهشیار وجود چیزی که موجب اضطراب می شود. این نوعی فراموشی ناهشیار وجود چیزی است که موجب ناراحتی ما می شود و اساسی ترین و رایج ترین مکانیزم دفاعی است. مفهوم سرکوبی برای نظریه شخصیت فروید اهمیت زیادی داشته و در تمام رفتارهای روان رنجور دخالت دارد.

انکار: انکار کردن وجود تهدید بیرونی یا رویداد آسیب زا.

واکنش وارونه: نشان دادن تکانه نهاد که درست برعکس تکانه ای است که فرد را تحریک کرده است. برای مثال کسی که توسط تمایلات جنسی تهدید شده است شاید آن را وارونه کند و مبارز متعصبی علیه هرزه نگاری شود.

فراکنی: نسبت دادن تکانه ناراحت کننده به فرد دیگر.

واپس روی: برگشتن به دوره پیشین زندگی که کمتر ناکام کننده بوده و نشان دادن رفتارهای بچگانه و وابسته ای که مشخصه آن دوران امن تر بوده است.

دلیل تراشی: تعبیر متفاوت رفتار برای قابل قبول تر کردن و کمتر تهدید کننده بودن آن. مثلاً کسی که از کار خود اخراج شده ممکن است با گفتن اینکه این کار در هر صورت به درد نمی خورد، خود را توجیه می کند.

جابه جایی: جابجا کردن تکانه های نهاد از موضوع تهدید کننده یا غیر قابل دسترس به موضوعی جایگزین که در دسترس قرار دارد.

والایش: تغییر دادن یا جابجا کردن تکانه های نهاد با منحرف کردن انرژی غریزی به رفتار های جامعه پسند. برای مثال، انرژی جنسی می تواند به رفتارهای هنری خلاق منحرف شده یا والایش یابد. فروید معتقد بود انواع فعالیت های انسان، مخصوصاً آنهایی که ماهیت هنری دارند، جلوه هایی که از تکانه های نهاد هستند که به راه های خروجی جامعه پسند منحرف شده اند (Isabel Briggs Myers, 2010).

علاوه بر دو نظریه فوق همچنین می توان گفت در زمینه تحلیل سبک رهبری سیاسی، بر اساس انواع مختلف جوامع در اولویت یابی سیاست خارجی، رهبران سیاسی کشورها بیش از هر چیز از پنج دسته متغیر به عنوان عوامل شکل دهنده رفتارها در سیاست خارجی تأثیر می پذیرند که شامل موارد زیر می شوند:

الف- ویژگی فردی رهبران سیاسی: اولین مجموعه شامل خصوصیات منحصر به فرد تصمیم گیرندگان می شود. این متغیر همه جنبه های تصمیم گیرنده یعنی ارزش ها، استعدادها، هوش سیاسی و تجربیات پیشین فرد را شامل می شود که گزینه های سیاست خارجی و یا رفتار را از دیگر تصمیم گیرندگان متمایز می کند.

ب- متغیر نقش: مجموعه دوم از متغیرهای مربوط به تحلیل گفتمانی رفتار خارجی رهبران سیاسی، از نقشی که تصمیم گیرنده ایفا می کند ناشی می شود بدون توجه به خصوصیات شخصی ایفاکننده نقش.

ج- متغیرهای حکومتی: اشاره به ابعادی از ساختار حکومتی (اعم از اقتدارگرا یا دموکراتیک) دارد که انتخاب های سیاست خارجی را توسط تصمیم گیرنده محدود یا تقویت می کند.

د- متغیر جامعه: این متغیر به حوزه اجتماعی مربوط است که شامل ابعاد غیرحکومتی یک جامعه است که بر رفتار خارجی رهبران سیاسی تأثیر می گذارد. برای نمونه می توان از سمت گیری ارزشی، وحدت ملی، جامعه مدنی قوی و ... نام برد که در تعیین محتوای آرمانها و سیاست خارجی یک

کشور مشارکت دارند(دهشیری و آخشی، ۱۳۹۹: ۱۹۷).

متغیر سیستمی: این متغیر شامل هر کنشی است که در خارج روی می‌دهد و به نوع توزیع قدرت در نظام بین‌الملل و در واقع ساختار و الزامات بین‌الملل اشاره دارد(قاسمی، ۱۳۸۴: ۴۴۵).

۵. سبک رهبری در نظام سیاسی کره شمالی

رهبر مهمترین نقش را در سیاست کره شمالی بازی می‌کند. شاید بهتر باشد بگوییم که رهبر نه مهمترین نقش بلکه مهمترین چیز در کره شمالی است. از ابتدای شکل‌گیری کره شمالی نیز تاکنون خاندان کیم بر مسند قدرت تکیه زده‌اند. کیم این سونگ (۱۹۱۲-۱۹۹۴) اولین رهبر کره بود. به او عناوینی مانند «رهبر کبیر» و «رییس‌جمهور ابدی» داده‌اند. پس از او پسرش کیم جونگ ایل (۲۰۱۱-۱۹۴۱) بر مسند نشست، «رهبر عزیز» از القاب وی بود. پس از او نیز کیم جونگ اون رهبر کره شمالی شد(Sakai, 2016:5). کیم جونگ اون متولد ۸ ژانویه ۱۹۸۴ و سومین رهبر کره شمالی است. در کره شمالی شخصیت رهبر مهمترین نهاد تعیین سیاست‌های کشور و تصمیم‌ساز اصلی در سیاست خارجی است(Gause, 2016). سایر متغیرهای از جمله عوامل اجتماعی در گفتمان سیاست خارجی کره شمالی جایگاهی ندارد و در کره شمالی همه چیز رهبر است. شخصیت رهبر موجب می‌شود که تفسیر موسعی از نقش خود داشته باشد. همان‌طور که به عقیده جیمز روزنا شخصیت‌های کاریزما و قدرتمند با ارائه تفسیری موسع از مسئولیت خود محدودیت‌ها و قید و بندهای ناشی از آن را کاهش می‌دهند(Rosena, 1971: 106).

۶. سبک رهبری بحران آفرین در کره شمالی

هر رفتاری از سوی هر دولتی در روابط بین‌الملل که در سیاست خارجی آن کشور تبلور می‌یابد حامل پیام‌ها، انگاره‌ها و معانی خاصی است که محصول شرایط محیط داخلی و خارج آن کشور است. کره شمالی از لحاظ نظامی و استراتژیکی در طول تاریخ شرق آسیا به دلیل برخورداری از موقعیتی خاص به طور مستمر محور رقابت‌های قدرت‌های بزرگ اعم از چین، ژاپن، آمریکا و شوروی سابق از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده است. به لحاظ تیپ‌شناسی رفتاری، کشور کره شمالی ویژگی‌های یک دولت یاغی را در روابط بین‌الملل داراست. اصلاح دولتی یاغی، دولتی است که استانداردهای رفتاری قابل قبول جامعه بین‌المللی را دائماً زیر پا می‌گذارد و از این رو دولت یاغی خوانده می‌شود(دهشیری و آخشی، ۱۳۹۹: ۱۹۳). این تصویر دولتی را به ذهن متبادر می‌سازد که رفتار

بسیار تهاجمی در پیش گرفته است، تهدیدی علیه صلح و امنیت بین‌المللی، بسیار سرکوب‌گر و بیگانه‌هراس بوده و هیچ ارزشی برای جامعه بین‌المللی قائل نمی‌شود. در خصوص نوع رفتارهایی که جامعه بین‌المللی از آن به عنوان رفتار یاغیانه یاد می‌کند، می‌توان به مواردی مانند گسترش جنگ‌افزارهای شیمیایی و بیولوژیک، تلاش برای خریداری موارد لازم برای ساخت جنگ‌افزارهای هسته‌ای، قاچاق مواد مخدر، زیر پا گذاشتن معاهدات بین‌المللی، پشتیبانی از تروریسم، حمله به کشورهای همسایه یا دست زدن به تحریکات غیرضروری علیه آنها و ساختن موشک‌های دوربرد اشاره کرد. نمونه رفتار یاغیانه آزمایش پرتاب موشک‌های دوربرد کره شمالی از فراز حریم مرزهای هوایی ژاپن در اواسط دهه ۱۹۹۰ است (گریفیتس و تری اوکلاگان، ۱۳۸۸: ۵۳۹). در سپتامبر ۲۰۰۴ کره شمالی اعلام کرد که به طور موفقیت‌آمیزی پلوتونیوم پردازش شده در راکتور یانگ‌بیون ۲ را برای ساخت بمب آماده کرده است. از آن به بعد برنامه هسته‌ای کره شمالی در وضعیت ابهام‌آمیزی قرار گرفت تا اینکه در نهم اکتبر ۲۰۰۶ دست به آزمایش هسته‌ای زد (Davenport, 2020). در این مقطع نگرانی‌های همراه با شک و تردد قدرت‌های بزرگ دنیا و حدس و گمانه‌زنی‌های آنها از ابعاد نظامی احتمالی در رابطه با برنامه هسته‌ای کره شمالی به یقین بدل گشت. آزمایش‌های هسته‌ای در سال ۲۰۰۶ به بعد مبین این مهم است که این کشور توانایی‌های خود در این زمینه را افزایش خواهد داد. مهمترین تحول در روابط آمریکا و کره شمالی، حرکت دو کشور به سمت خصومت‌آمیز کردن فضا علیه یکدیگر بوده است.

۷. تحلیل متغیرهای اثرگذار بر سبک رهبری سیاسی در کره شمالی

افراد تصمیم‌گیرنده و ویژگی‌های شخصی آنها تأثیر زیادی بر سیاست خارجی کشورها داشته و در واقع چگونگی تفسیر نقش و پست افراد و خصوصیات فردی و شخصیتی در درجه اول به تفسیر مضیق از پست و جایگاه خود، گستره و دامنه گزینه‌ها و اقدامات خود را محدود می‌کند و دیگری با تفسیر مضیق از جایگاه و اختیارات مجال ظهور و بروز انتخاب گزینه‌ها و سیاست‌های وسیع‌تر را برای خود فراهم می‌سازد. بنابراین شخص دارنده نقش و پست اگر بر محتوای سیاست خارجی تأثیر نگذارد دست‌کم بر چگونگی اعمال و اجرای آن اثر می‌گذارد (دهقانی فیروزآبادی، ۱۳۹۱: ۷۵). پس از کیم سونگ ایل، کیم جونگ ایل که فاقد کاریزمای پدر بود، زمام امور را در دست گرفت و به استبداد

روی آورد. در کره شمالی بر اثر فحطی نزدیک به دو میلیون انسان از گرسنگی جان باختند. جونگ با زیرکی از پذیرش عنوان رییس جمهور اجتناب کرد و پدر خود را رییس جمهور جاودانه خواند. وی تا سال ۱۹۹۷ با عنوان دبیرکل حزب حاکم کارگران کره و از آن پس در سمت رییس کمیسیون دفاع ملی بر سرزمین کره شمالی حکومت کرد. پس از درگذشت کیم جونگ ایل در سال ۲۰۱۲ رهبری این کشور در اختیار پسر وی کیم جونگ اون قرار گرفت. در اوایل حکومت کیم جونگ اون در سال ۲۰۱۲ نزدیک به ۱۷ نفر در ملاء عام اعدام شدند. در این دوره او در خطابه‌های خود سیاست کره شمالی را همواره بر بهره‌گیری از برنامه‌های موشکی به عنوان اهرم چانه‌زنی در نظام بین‌الملل و در ارتباط با قدرت‌های بزرگ به ویژه آمریکا اعلام کرده است. در سال ۲۰۱۳ او تأکید کرد که سلاح هسته‌ای ضامن صلح و رونق اقتصادی و زندگی شاد ملت کره شمالی است (Telegraph, 2014).

۸ تحلیل متغیرهای اثرگذار بر سبک رهبری سیاسی دونالد ترامپ

بر اساس تقسیم‌بندی‌های موجود در حزب جمهوری خواه آمریکا، ترامپ را متعلق به جناح ملی‌گرایان محافظه‌کار می‌دانند. این ملی‌گرایان ضمن ارجحیت به حاکمیت و منافع ملی آمریکا، باوری به مداخله نظامی در خارج برای بسط ایده‌آل‌های لیبرال‌دموکراتیک ندارند اما همزمان از افزایش توان نظامی و استفاده گسترده و قاطعانه از آن برای رفع تهدیدات امنیت ملی آمریکا تأکید می‌کنند. حامیان این جناح نه بین‌المللی‌گرا و نه انزواگرا هستند بلکه بازهای سخت‌گیر معتقد به امنیت ملی آمریکا هستند که تردیدی در کاربست نیروی نظامی برای تأمین منافع ملی ندارند (Dueck, 2016). با در نظر گرفتن این موارد می‌توان گفت که باورهای بنیادین ترامپ (باورهای فلسفی و ابزاری در رمزهای عملیاتی رهبران) ضمن تخصیص دیدن سرشت نظام بین‌الملل، بر سودمندی نیروی نظامی برای تأمین منافع ملی تأکید می‌کند. این باورها اثراتی نیرومند بر نحوه ارزیابی از تهدیدات دارند (شریفی و کرمی، ۱۳۹۷: ۱۴۸). با دقت در سخنرانی‌ها و توثیقات‌های دونالد ترامپ مشاهده می‌کنیم که او از یک تکنیک لغوی غیرمعمول استفاده کرد تا رأی‌دهندگان آمریکایی را جذب کند. بنابراین شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد این زبان همان زبان واقعی پوپولیسم است (Casidy, 2018). وی در مورد ساخت دیوار میان مکزیک و ایالات متحده می‌گفت: «دیواری که او خواهد ساخت دیواری زیباست». دیواری که در شروع سال ۲۰۱۹، همزمان با آغاز به کار کنگره با رأی اکثریت دموکرات‌ها موجب تعطیلی نیمی از دولت فدرال شد. وی حتی رهبری کره

شمالی را به حمله‌ای با آتش و خشم تهدید می‌کرد. لیکن بعد از ملاقات با رهبر کره شمالی در ۱۲ ژوئن ۲۰۱۸، از کیم به عنوان فردی بسیار باهوش یاد کرد. از این نظر با گفتن خود ترامپ بهتر می‌شود وی را شناخت. در مجموع خطوط گفتن اصلی سبک رهبری ترامپ را می‌توان در این موارد دسته‌بندی کرد: خودستایی، دوقطبی، اغراق و مبالغه، اعتماد به نفس، جملات نیمه‌تمام، تکرار (اسلامی، ۱۳۹۷: ۳۵-۲۸).

۸-۱ خودستایی

دونالد ترامپ به شدت بر واژگان فوق‌طبیعی متکی بود. او با استفاده از این ویژگی زبانی ادعاهای عجیب و غریبی مطرح می‌کرد. وی تنها به دنبال چیزهایی عجیب و غریب نبود بلکه به دنبال چیزهای شگفت‌انگیز، فوق‌العاده و بهترین بود. این واژگان در بسیاری از سخنرانی‌ها و توییت‌های او دنبال می‌شد. این همان زبان رؤیای آمریکایی است که به آرامی می‌توانست تبدیل به کابوس شود. به همین دلیل باب کروکر از ترامپ به عنوان ریاست جمهوری ناپایدار که می‌تواند آمریکا را به جنگ جهانی سوم سوق دهد، یاد کرد (Fridman, 2017). دونالد ترامپ در کتاب آمریکا زمین‌گیر در مورد مذاکره می‌گوید: «استراتژی اصول مذاکرات را به خاطر بیاورید: طرفی که به مذاکره احتیاج بیشتری دارد باید با طرف مقابل کنار بیاید. اگر من باشم تحریم‌ها را آنقدر افزایش می‌دهم تا شرایط چنان وحشتناک شود که رهبران ایران و دیگر کشورها برای توافق التماس کنند. من شرایطی را تعیین می‌کردم که آنها مجبور به پذیرش باشند» (ترامپ، ۲۰۱۵: ۵۸). تجزیه و تحلیل صفحه توییت دونالد ترامپ نیز ما را بیشتر ترغیب می‌کند که وی را دچار خودشیفتگی بدانیم رییس‌جمهوری آمریکا در اولین سال حضورش در کاخ سفید بیشتر درباره خودش توییت کرد تا آمریکا. تحقیق «اسوشین پرس» از توییت‌های دونالد ترامپ از زمان تصدی پست ریاست‌جمهوری نشان می‌دهد که او در بیش از ۲۰ درصد از توییت‌ها از ضمیر اول شخص یا نام خودش استفاده کرده است که این بیش از میزان توییت‌ها درباره کشوری است که هدایتش به او واگذار شده است. او همچنین بیش از آنچه سایر رهبران مهم جهان درباره خودش توییت کرده است. این آمارها نشان می‌دهد آمریکا و رسانه‌های آن به مسائل سیاست‌گذاری در فعالیت ترامپ در رسانه‌های اجتماعی اولویت دارد و حملات او علیه رسانه‌ها و جوک‌هایش علیه کیم جونگ اون، رهبر کره شمالی نزد کاربران توییت بسیار محبوب بوده است (Anderson, 2017).

۲-۸. دو قطبی

دونالد ترامپ دو قطبی را با طرح دو واژه «ما و آنها» در سیاست داخلی استفاده می‌کرد و در سیاست خارجی از دو قطبی: یا شما بخشی از غرب یهودی-مسیحی هستید یا یک مسلمان خرابکار تروریست و یا شما آمریکایی قانونی هستید یا غیرقانونی. وی آشکارا از این دو قطبی‌های مشهود تبعیت می‌کرد. اگرچه وی در سخنرانی افتتاحیه در ۲۰ ژانویه ۲۰۱۷ از غلظت این دو قطبی «ما و آنها» کاست، اما در انتخابات میان‌دوره‌ای مجلس سنا و کنگره برای تصاحب ۳۵ کرسی سنا و ۴۳۵ صندلی مجلس نمایندگان در ۶ نوامبر ۲۰۱۸ نشان داد که چگونه جامعه آمریکایی به ویژه از حیث نژادی، جنسیتی و سنی به شدت دو قطبی شده است (Ballotpedia, 2018).

۳-۸. اغراق و مبالغه

ترامپ از نظر شخصیتی به اغراق و مبالغه مبتلا بود. این را مخصوصاً وقتی در مورد کشوری مانند کره شمالی، افغانستان سوریه و ایران به کار می‌برد جالب توجه بود. به عنوان مثال در مورد کره شمالی از آتش و خشم، در مورد سوریه نابودی تمام، در مورد طالبان از مادر بمب‌ها و در مورد ایران از اقدامات غیرمنتظره و سهمگین استفاده کرد. برخی از محققین روابط بین‌الملل این نوع زبان را زلزله‌ای در سیاست خارجی عنوان کردند (Walt, 2018). راهبرد مبالغه، انتقال نقطه نظر دیگر و انگیزش احساس مخاطب است (Van Dijk, 2006). در شرح این تعبیر می‌توان گفت که هنگامی می‌خواهند کنش‌های ناپسند اجتماعی گروه‌های غیرخودی را مطرح کنند، تلاش می‌کنند زشتی رفتار آنها را به بدترین شکل ممکن آشکار سازند. به همین صورت، یک تصویر ذهنی منفی از غیرخودی‌ها در ذهن مخاطب شکل می‌دهند (کلاتری و همکاران، ۱۳۹۹). توئیت‌های زیر نمایانگر ایجاد تصویر منفی از غیرخودی‌هاست.

۴-۸. اعتماد به نفس

اعتماد به نفس در ترامپ آشکار بود. وی چنان حرف می‌زد که گویی همه چیز قابل حل است. وی در مورد برنامه هسته‌ای کره شمالی همین اعتماد به نفس کاذب را دنبال می‌کرد. این ویژگی اعتماد به نفس بالا جزء مهمترین عوامل موفقیت ترامپ و همچنین پاشنه آشیل او خصوصاً در سیاست خارجی در قبال قدرت‌های بزرگی مثل روسیه، جنگ تجاری در قبال چین یا منازعه با کره شمالی محسوب می‌شد. اما بعد از ملاقات و سپس امضای تفاهم‌نامه با رهبر کره شمالی در ۲۱ ژوئن ۲۰۱۸،

نه تنها از این اعتماد به نفس کاسته نشد بلکه بر میزان آن افزوده شد (اسلامی، ۱۳۹۷: ۲۹). نمونه بارز و عیان این ویژگی او در مذاکرات با کره شمالی در نشست سنگاپور در سال ۲۰۱۸ و هانوی در سال ۲۰۱۹ تجلی یافت. در واقع پس از سال‌ها تنش میان آمریکا و کره شمالی او سعی کرد شانس کشور خود را برای بهبود روابط میان دو کشور امتحان کند تا به اهداف استراتژیک آمریکا در شرق آسیا از راه دیگری برخلاف همیشه دست یابد. وی در روز ۱۳ ژوئن یک روز پس از مذاکره سنگاپور در صفحه توئیتر خود نوشت که دیگر تهدید هسته‌ای برای کره شمالی وجود ندارد و خطاب به آمریکایی‌ها گفت «امشب آرام بخوابید».

شکل شماره ۱: توئیتر ترامپ خطاب به مردم آمریکا در مورد کره شمالی

«قبل از تصدی مقام، مردم تصور می‌کردند ما به جنگ با کره شمالی می‌رفتیم. پرزیدنت اوباما گفته بود که کره بزرگ‌ترین و خطرناک‌ترین مشکل ما است. دیگر، امشب آرام بخوابید».

۸-۵. جملات نیمه تمام

ترامپ استاد جملات و گزاره‌های نیمه‌تمام بود. کارویژه جملات نیمه‌تمام نه تنها نوعی لکنت زبان نیست بلکه کاربرد تقلیدآمیز نوعی از الگوی طبیعی گفتگوست. این ویژگی گفتمانی ترامپ باعث می‌شود با همان الگوی کاربرد زبان خصوصی و پرشور و اعتمادبرانگیز در حوزه عمومی تفسیر کرد. کاربرد زبان حوزه در حوزه خصوصی از ویژگی‌های رهبران پوپولیست است. از نگاه سوزان هیوستون، زبان ترامپ طوری طراحی شده که با غیرسیاستمداران هماهنگ شود تا نمایش‌گر یک انسان معمولی باشد (Huston, 2017).

۸-۶ تکرار

از دیگر خصوصیات گفتمانی ترامپ، استفاده از تکرار بود. این تکنیک گرچه نوعی تبادر به تأخیر در سخنرانی است، اما با او این اجازه را می‌داد تا جملات خود را انتخاب کند. وی در مورد نیویورک تایمز گفته بود: «این اشتباه است. آنها اشتباه می‌کردند. آنها همیشه در اشتباه هستند. آنها در اشتباه بودند». این تکنیک آنافور یعنی استفاده متوالی از یک جمله یا عبارت همچون واژه اخبار جعلی^۱ به طور مرتب در سخنرانی‌ها و توئیتهای ترامپ تکرار می‌شد (اسلامی، ۱۳۹۷: ۳۰).

۸-۷ هوش ارتباطی

به نظر می‌رسد ترامپ توانایی خوبی در معامله، مذاکره و ارتباط دارد و اصول را به خوبی می‌داند. وی می‌دانست که با چه کسی صحبت کند و می‌دانست او از کجا می‌آید، چه او مشغول یک معامله باشد، چه جنگ، چه سخنرانی و یا حتی مشغول معاشرت. درباره مخاطب خود کسب اطلاعات دقیق می‌کند که او چه می‌خواهد و چه اهدافی دارد تا بتواند ارتباط بهتری با او برقرار کند. از نظر او روابط در هر سطحی بر اساس گوش دادن به یکدیگر، ارتباط برقرار کردن، علایق و تجربه‌های مشترک ساخته می‌شود (ترامپ، ۲۰۰۶: ۶۵). وی معتقد است هوش ارتباطی برای کسانی که در شغلشان برقراری ارتباط حرف اول را می‌زند، لازمه کار است. سیاستمداران، وعاظ، فروشندگان و متخصصان تبلیغات از این دسته هستند. آنها باید در برخورد با افراد غریبه و حضور در جلسات، خیلی راحت و صمیمی رفتار کنند. به راحتی ارتباط بگیرند و دوستان زیادی به دست بیاورند و بسیار اجتماعی باشند و از مصاحبت با دیگران لذت ببرند (ترامپ، ۲۰۱۱). به نظر می‌رسد ترامپ در روابط خود با کیم

جونگ اون به خصوص پس از سال ۲۰۱۸ سعی کرد نظر او را به خود جلب کند. با جملاتی مانند «منتظر دیدار او هستم»، «مشتاق صحبت با او هستم»، «او مرد قابل اعتمادی است»، «مطمئنم او به وعده‌هایش عمل می‌کند»، «کیم جونگ اون خیلی باهوش است»، «او نمی‌خواهد رابطه‌اش را با آمریکا خراب کند»، «من با کیم جونگ اون رابطه خیلی خوبی دارم»، «او من را دوست دارد، من او را دوست دارم، ما با هم کنار می‌آییم» و ... سعی داشت کیم را برای انجام تعهداتش تحریک و تشویق کند.

۹. تحلیل سبک رهبری دونالد ترامپ در مواجهه با کره شمالی

یکی از مؤلفه‌های مهم در شکل‌دهی به سیاست خارجی کشورها نگاه و نگرش کارگزاران آن کشور به جهان است. راهبرد کلان کشورها از درک رهبران آنها از محیط و فضای بین‌المللی، اهداف و منافع ملی خود و تهدیدات موجود علیه کشور آغاز می‌شود (یزدان‌فام، ۱۳۹۵: ۴۲-۳۳). بخشی از سیاست خارجی ترامپ، ناشی از رفتار غیرمعمول شخصیتی وی بود. شعارهای انتخاباتی و نحوه تبلیغات و رفتار ترامپ با رسانه‌ها، بسیاری را به این نتیجه رساند که سیاست داخلی و خارجی آمریکا در دوره او بسیار متفاوت با سلفش یعنی اوباما خواهد بود. نحوه زندگی، تجربیات موفق اقتصادی و خصوصیات ناپسند اخلاقی او، خارج کردن آمریکا از توافق پاریس، سیاست نژادپرستانه او در خصوص مهاجران مسلمان، خارج شدن از برجام، تهدید علیه کره شمالی و انتقال سفارت آمریکا به بیت‌المقدس بیانگر عکس‌العمل و واکنش او نسبت به مسائل مهم بین‌المللی بود (ساجدی، ۱۳۹۶: ۷۰). برخی اعتقاد دارند که جهت‌گیری ترامپ را می‌توان مینی‌مالیسم پرخاشگرانه نامید (میراحمدی، ۱۳۹۵: ۸۱). علت این امر را می‌باید در خصوصیات و روحیات شخصی ترامپ جستجو کرد. تصمیم‌گیری‌های فردی رهبران بستگی به خصوصیات، روحیات و آموزش‌های حرفه‌ای آنها دارد. در سطوح تحلیل پاتریک مورگان، آمده که سیاست بین‌الملل نهایتاً توسط افرادی تدوین می‌شود که تأثیرگذار در مسائل بین‌المللی هستند، لازم است در سطح تحلیل فردی به مشخصات روحی و رفتاری افراد برجسته چون رؤسای جمهور، نخست‌وزیران و مشاورین آنها بیش از همه توجه کرد (سیف‌زاده، ۱۳۷۲: ۳۰-۲۹). می‌توان به درستی گفت که تصمیمات ترامپ با روحیات و زندگی متفاوتش نسبت به سایر سیاستمداران، غیرقابل پیش‌بینی و غیرعقلایی بود.

دونالد ترامپ جهان‌بینی خود را با تأثیر از مشاور اسبق خود یعنی استیو بنین^۷، بر مبنای ساخت «اول آمریکا»، «احیای دوباره آمریکای بزرگ» و «بازگشت به گذشته آرمانی» استوار ساخت و این موارد را به عنوان شعارهای تبلیغاتی خود مطرح کرد (Bell and Milani, 2017). ترامپ در یک سال نخست از ریاست‌جمهوری خود راهبرد سرسختانه‌ای علیه کره شمالی اتخاذ کرد. ترامپ در کتاب «آمریکای زمین‌گیر؛ چگونه عظمت را به آمریکا بازگردانیم»، روند سیاست خارجی آمریکا تا سال ۲۰۱۷ را خطرناک‌ترین و بدترین شکل آن قلمداد می‌کند و می‌نویسد:

«برخی از این به اصطلاح کارشناسان می‌کوشند مردم را با گفتن این که رویکرد من دنیا را خطرناک‌تر خواهد کرد، بترسانند. خطرناک‌تر؟ خطرناک‌تر از چه؟ خطرناک‌تر جایی است که اکنون هستیم؟ تا جایی که اطلاع دارم، آنچه ما در حال انجامش هستیم اثری ندارد. وقتی جهانیان بدانند که در صورت لزوم از زور استفاده خواهیم کرد و کاملاً جدی هستیم، با ما به گونه‌ای متفاوت رفتار خواهند کرد؛ یعنی ما مورد احترام قرار خواهیم گرفت (ترامپ، ۲۰۱۵: ۴۹).

از این رو در دوران دونالد ترامپ شاهد چرخش اساسی در سیاست خارجی ایالات متحده بودیم. یکی از مسائلی که از سال ۲۰۱۷ شروع شد، جدال لفظی میان ترامپ و کیم جونگ اون بود. «مرد دیوانه با سلاح‌های هسته‌ای»، «مرد موشکی»، «چاقالو» و یا «چاق و کوتاه» لقب‌هایی است که ترامپ در مورد کیم جونگ اون در توییت‌های خود به کار برد و در مقابل «جنگ طلب پیر خرفت» و یا «سگ پیر» عناوینی است که کیم جونگ اون به ترامپ داد. به طور نمونه به یکی از این توییت‌ها اشاره می‌کنیم. در ۱۷ دسامبر ۲۰۱۷، دونالد ترامپ پس از یک تماس تلفنی با مون جائه این، رئیس‌جمهور کره جنوبی و صحبت در مورد جاه‌طلبی‌های کیم جونگ اون در یک توییت در صفحه توییت خود نوشت:

7- Steve Bannon

«دیشب با مون، رئیس‌جمهور کره جنوبی صحبت کردم. از او پرسیدم مرد موشکی چطور است؟ صف‌های طولانی بنزین در کره شمالی تشکیل شده‌اند. خیلی بد است!»

شکل شماره ۲: توییت ترامپ در ارتباط با وضعیت پمپ‌بنزین‌ها در کره شمالی

هدف ترامپ از اشاره به صف‌های طولانی بنزین در کره شمالی، به نوعی تمسخر کره شمالی از تنگنایی بود که به دنبال تحریم‌های سوخت برای مردم کره شمالی اتفاق افتاده بود و در پی آن رسانه‌های کره جنوبی گزارش داده بودند که مردم کره شمالی برای خرید بنزین به جایگاه‌های سوخت هجوم برده‌اند.

از سال ۲۰۱۸ تنش‌ها به طرز چشم‌گیری کاهش یافت. کیم جونگ اون در سخنرانی سال نو ۲۰۱۸ اعلام کرد که درهای مذاکره به روی کره جنوبی باز است و احتمالاً هیأتی را برای شرکت در بازی‌های المپیک زمستانی در فوریه ۲۰۱۸ به کره جنوبی اعزام خواهد کرد. اما وی در همان سخنرانی یک بار دیگر ایالات متحده را تهدید به حمله نظامی کرد. وی گفته بود «سراسر خاک آمریکا در تیررس تسلیحات هسته‌ای ماست و دکمه هسته‌ای همیشه روی میز من است. این یک واقعیت است نه یک تهدید». که در پاسخ به آن نیز ترامپ در صفحه توییت خود نوشت:

«کیم جونگ اون رهبر کره شمالی گفته است که همیشه یک دکمه هسته‌ای روی میزش دارد. لطفاً کسی در رژیم تهی شده و گرسنه کره شمالی، او را مطلع کند که من هم یک دکمه هسته‌ای دارم اما بسیار بزرگ‌تر و قوی‌تر از دکمه اوست و دکمه من کار می‌کند»
(D'Ambrogio, 2018: 1).

پس از مدتی جهانیان در نهایت شگفتی به تماشای یک دیدار تاریخی نشستند. در صبح روز سه‌شنبه ۱۲ ژوئن ۲۰۱۸، دونالد ترامپ و کیم جونگ اون در هتل کاپلا واقع در جزیره سنتوزا سنگاپور، یکدیگر را ملاقات کردند. در این دیدار تبادل نظرات گسترده‌ای میان ترامپ و کیم در خصوص ایجاد روابط آمریکا - کره شمالی و ساخت فضای پایدار صلح‌آمیز در شبه‌جزیره کره برقرار شد (Reuters, 12 June, 2018). سپس دوباره پس از ۸ ماه فراز و نشیب کیم جونگ اون و دونالد ترامپ در ۲۶ فوریه ۲۰۱۹ وارد ویتنام شدند و در روزهای ۲۷ و ۲۸ فوریه ۲۰۱۹، پس از ۸ ماه فراز و نشیب در هتل متروپل شهر هانوی کشور ویتنام دومین مذاکره خود را برگزار کردند. اما در حالی که همه منتظر امضای یک توافق بعد از صرف نهار مشترک بودند به یکباره همه چیز تغییر کرد. مقامات اعلام کردند مذاکرات آمریکا و کره شمالی زودتر از موعد برنامه‌ریزی شده به پایان خواهد رسید و برنامه نهار و مراسم بیانیه مشترک لغو شد. با این حال ترامپ و وزرای او اعلام کردند که این نشست به صورت دوستانه برگزار شده و ادامه آن به تاریخ دیگری موکول گردیده است (Manyin and Nikitin, 2019: 1). با این حال در تاریخ ۳۰ ژوئن ۲۰۱۹ دونالد ترامپ و کیم جونگ اون یک بار دیگر همدیگر را ملاقات کردند. دونالد ترامپ به کره جنوبی سفر کرد و در مرز دو کشور پس از دست دادن با کیم جونگ اون توافق کردند که پس از هسته‌ای‌زدایی کره در اوایل سال ۲۰۲۰، مجدداً گفتگوها را آغاز می‌کنند. در این دیدار کیم جونگ اون، ترامپ و مون جاونه در حالی که یک ساعتی با هم قدم می‌زدند با یکدیگر صحبت کردند. در ۲۷ جولای ۲۰۱۹ ژاپن اعلام کرد کره شمالی موشک غیربالیستیکی را آزمایش کرده که ردیابی آنها دشوار بوده است. پس از آن بود که دونالد ترامپ در ۸ دسامبر در صفحه توئیتر خود نوشت که:

«کیم جونگ اون خیلی باهوش است. اما اگر از راه خصمانه عمل کند چیزهای زیادی را از دست خواهد داد. او در سنگاپور یک توافق هسته‌ای‌زدایی را با من

امضا کرد. او نمی‌خواهد رابطه خاص خود با رییس-
جمهور ایالات متحده را خراب کند و یا در انتخابات
سال آینده مداخله داشته باشد».

شکل شماره ۳: توثیق ترامپ در ارتباط با کیم جونگ اون

نتیجه‌گیری

پس از روی کار آمدن دونالد ترامپ در ۲۰ ژانویه ۲۰۱۷ به عنوان چهل و پنجمین رییس‌جمهور آمریکا، رویکرد او برای حل بحران هسته‌ای کره شمالی با فراز و فرودهای مختلفی همراه بود. ترامپ در یک ساله نخست راهبرد سرسختانه‌ای را علیه پیونگ یانگ اتخاذ کرد. افزایش رزمایش‌های نظامی دو جانبه و سه‌جانبه میان آمریکا، کره جنوب و ژاپن، افزایش استقرار تسلیحات و ادوات جنگی در شبه جزیره کره شمالی، افزایش تحریم‌ها، افزایش تهدیدات و حتی تهدید به حمله نظامی و نیز درگیری‌های لفظی در رشته توثیقات مختلف از سیاست‌های سرسختانه ترامپ در یک ساله نخست ریاست‌جمهوری وی بود. البته با افزایش فشارها، کره شمالی نیز اقدامات متقابلی انجام داد از جمله اینکه به تعداد آزمایش‌های موشکی کوتاه‌برد و بلندبرد خود افزود و موشک‌های قاره‌پیمای خود را که قادر به رسیدن به خاک آمریکا هستند در دست توسعه قرار داد. از ژانویه ۲۰۱۸ تا اواخر فوریه ۲۰۱۹ روابط آمریکا و کره شمالی وارد فاز جدیدی شد و شکل همکاری‌جویانه به خود

گرفت. کره شمالی که تا پیش از سال ۲۰۱۶ به طور متوسط سالی یک بار آزمایش موشکی انجام می داد در این سال بر تعداد آزمایش های موشکی خود افزود و پنج آزمایش را در سال ۲۰۱۶ انجام داد. با روی کار آمدن ترامپ در ژانویه ۲۰۱۷، کابوس کیم جونگ اون برای مواجهه با یک سیاستمدار جمهوری خواه و سرسخت آمریکایی به حقیقت پیوست. از این رو کیم جونگ اون نیز برای مقابله با ایالات متحده و هم پیمانان آن، بر سیستم های موشکی کوتاه برد و میان برد خود شامل مجموعه ای از توپخانه ها و راکت های کوتاه برد، مانند موشک های قدیمی اسکاد، سیستم موشکی نودونگ و موشک های جدید سوخت جامد تکیه کرد. کره شمالی در سال ۲۰۱۷ حدود ۲۰ آزمایش موشکی انجام داد و نیز در سپتامبر همین سال از یک بمب هیدروژنی رونمایی کرد. انجام آزمایشات هسته ای، تهدید کره جنوبی و ژاپن و نیز تهدید به حمله موشکی به خاک ایالات متحده از جمله سیاست های کره شمالی در سال ۲۰۱۷ بود که موجب محدود شدن روند سیاست خارجی ترامپ جهت هسته ای زدایی در شبه جزیره کره شد. تحلیل سبک رهبری ترامپ و اقدامات وی نشان می دهد که او کمترین پایبندی را به ساختارهای سیاسی و اصول سیاست خارجی آمریکا داشت. از نظر ترامپ یکی از مهمترین تهدیدات علیه منافع حیاتی آمریکا نادیده گرفته شدن منافع حیاتی این کشور در تعاملات اقتصادی - سیاسی - نظامی و امنیتی با سایر کشورهای جهان بود. از نظر ترامپ اصل نخست آمریکا چراغ راهنمای سیاست خارجی کشور بود. برخی معتقدند که ترامپ فاقد یک سیاست خارجی مشخص و قابل پیش بینی بود. واقعیت این است که اگرچه ترامپ رویکرد کاملاً مشخص و دقیقی درباره سیاست خارجی نداشت و حتی تیم سیاست خارجی وی نیز کاملاً یکدست و همکفر نبودند اما خود او بر اساس سبک رهبری اش دیدگاه کلان و به هم پیوسته ای درباره جهان، سیاست خارجی آمریکا و هزینه - سودهای این کشور در این حوزه داشت که مبنای تصمیمات و سیاست های کلان او در مقابل کره شمالی نیز به حساب می آمد. وی بر اساس خصوصیات سبک رهبری و گفتمان فکری خود از کنار گذاشتن توافق نامه هایی که به اعتقادش به زیان آمریکا می باشد ابایی نداشت و معتقد بود مداخله آمریکا در سایر نقاط جهان چیزی جز هزینه و در دسر ندارد. البته این گفتمان نشانه های ظهور نوعی انزوگرایی جدید در سیاست خارجی آمریکا به شمار می رفت. آنچه در تحلیل گفتمانی سبک رهبری کره شمالی و ایالات متحده اهمیت دارد این است که تنها تصاویر ذهنی رهبر یک کشور تعیین کننده رفتار آن کشور در محیط داخلی و بین الملل نیست. علاوه بر تصاویر ذهنی، ویژگی های روانی و شخصیتی رهبران هم اهمیت دارد. از جمله این

ویژگی‌ها اعتماد به نفس، میزان کنترل بر محیط، هوش ارتباطی و میزان نیاز به قدرت است. دیگر اینکه تجربه رهبر و میزان اتکای او به مشاوران و مقامات عالی‌رتبه و قدرت این مقامات در نظام بوروکراتیک یکی دیگر از فاکتورهای مهم تعیین‌کننده رفتار رهبران و کشورهاست. به عنوان مثال تفاوت دیدگاه‌های وزیر دفاع آمریکا ژنرال ماتیس به عنوان کارشناسی خبره از سوی و حلقه ترامپ از سوی دیگر منجر به عقب‌نشینی ترامپ از تهدید به موشک‌پرانی به سوریه شد. ویژگی‌های شخصیتی ترامپ باعث شد که خطوط اصلی سیاست خارجی آمریکا به شدت کدر و مبهم باشد. ترامپ با بیشتر رسانه‌های پرنفوذ آمریکا و جهان از جمله سی‌ان‌ان، بی‌بی‌سی، نیویورک تایمز و واشنگتن‌پست درگیر شد و آنها را متهم به دشمنی با دولت آمریکا متهم کرد. شکاف در درون قدرت رسمی و غیررسمی آمریکا در دهه‌های گذشته هیچگاه به اندازه دوران ترامپ نبود.

منابع

- اسلامی، سعید (۱۳۹۷) بررسی نقش استعاره‌ها در زبان‌شناسی سیاسی دونالد ترامپ، **رهیافت‌های سیاسی و بین‌المللی**، دوره ۱۰، شماره ۲، زمستان.
- ترامپ، دونالد (۲۰۱۵) **آمریکای زمین‌گیر**، چگونه عظمت را به آمریکا بازگردانیم، ترجمه سمیر محتشم و همکاران، تهران، نشر ثالث.
- ترامپ، دونالد، کیوساکی، رابرت (۲۰۱۱) **دستان طلایی**، ترجمه مهناز مهری، تهران، نشر پارسیان الماس.
- ترامپ، دونالد، مک‌ایور، مردیت (۲۰۰۶) **۱۰۱ راه موفقیت در کسب و کار**، ترجمه رایکا صدری، تهران، انتشارات سیتیه.
- خداوردی، حسن، غفاری چراتی، علی‌اصغر (۱۳۹۹) **تجزیه و تحلیل رفتار ترامپ در قبال ایران از منظر تحلیل لایه‌ای علت**، مطالعات روابط بین‌الملل، سال سیزدهم، شماره ۵۱، پاییز.
- دهشیری، محمدرضا، آخشی، مسعود (۱۳۹۹) **مطالعه رفتار امنیتی کره شمالی در سیاست خارجی از منظر نظریه پیوستگی جیمز روزنا، دانش تفسیر سیاسی**، سال اول، شماره ۶، زمستان.
- دهقانی فیروزآبادی، سیدجلال (۱۳۹۱) **سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران**، انتشارات سمت، تهران.
- رضایی، مسعود، فرحزاده، ماریا (۱۳۹۶) **معضل عدم قطعیت در تحلیل بحران کره‌شمالی و آمریکا**،

فصلنامه سیاست خارجی، شماره ۴، زمستان.

ساجدی، امیر (۱۳۹۶) سیاست خاورمیانه‌ای ترامپ: مطالعه موردی بحران سوریه و حمله موشکی آمریکا، *مطالعات روابط بین‌الملل*، شماره ۴۰، زمستان.

سیف‌زاده، سیدحسین (۱۳۷۲) *نظریه‌های روابط بین‌الملل*، تهران، نشر سفیر.

شریفی، مجید محمد، کرمی، امیرسعید (۱۳۹۷) باورهای بنیادین رهبران، برداشت‌ها از تهدید و تخصص ایالات متحده آمریکا و کره شمالی، *پژوهش‌های روابط بین‌الملل*، دوره هشتم، شماره سوم.

قاسمی، فرهاد (۱۳۸۴) *اصول روابط بین‌الملل*، نشر میزان، تهران.

کلانتری، عزت‌الله، فرخی برفه، محمدحسن، غنچه‌پور، موسی (۱۳۹۹) تحلیل گفتمان انتقادی توئیت‌های دونالد ترامپ بر اساس مدل ون‌دایک، *فصلنامه زبان‌پژوهشی دانشگاه الزهراء*، سال دوازدهم، شماره ۳۴، بهار.

گریفتس، مارتین، تری اوکلاگان (۱۳۸۸) *مفاهیم کلیدی در روابط بین‌الملل*، ترجمه محمد امجد، انتشارات میزان.

گل محمدی، عماد، کفچه، پرویز، سلطان‌پناه، هیرش (۱۳۹۲) سبک‌های رهبری و تفکر استراتژیک در سطح سازمانی، *مطالعات مدیریت راهبردی*، شماره ۱۵، پاییز.

میراحمدی، فاطمه‌السادات (۱۳۹۵) مینیمالیسم پرخاشگرانه: دولت ترامپ و منطقه خاورمیانه، *دیدهبان امنیت ملی*، شماره ۵۷، دی.

میرکمالی، سیدمحمد، نارنجی ثانی، فاطمه، اعلامی، فرنوش (۱۳۹۰) بررسی رابطه رهبری تحول با یادگیری سازمان، *پژوهش‌نامه مدیریت تحول*، سال سوم، شماره ۶.

نوری، وحید، حسینی، سیدحسین (۱۳۹۷) فردگرایی در سیاست خارجی آمریکا در دوره دونالد ترامپ: نتایج و پیامدها، *فصلنامه مطالعات روابط بین‌المللی*، سال دوازدهم، شماره ۴۶، تابستان.

یزدان‌فام، محمود (۱۳۹۵) شناخت و راهبرد نگاهی به سیاست خارجی دونالد ترامپ، *دیدهبان امنیت ملی*، شماره ۵۹، اسفند.

Anderson, Bryan (2017) Tweeter-in-Chief: A Content Analysis of President" Trump's Tweeting

Bell, Markus and Marco Milani, (2017), "Why Donald Trump Is the One Leader Who Can Stop North Korea", Fortune, Feb 21.

- Bell, Markus and Marco Milani, (2017), Why Donald Trump Is the One Leader Who Can Stop North Korea, Fortune, Feb 21, <http://fortune.com/2017/02/21/donald-trump-nuclear-north-korea/>
- Bowden, Mark, (2017), "How to Deal with North Korea", The Atlantic, No. July-August.
- Cassidy, John, (2017), Is It Time to Accept the Reality of a Nuclear-Armed North Korea? New Yorker, August 11, <http://www.newyorker.com/news/john-cassidy/is-it-time-to-accept-the-reality-of-a-nuclear-armed-north-korea>
- D'Ambrogio, Enrico (2018), "North Korea: No summit for the moment", European Parliamentary Research Service.
- Davenport, Kelsey (2019), "Chronology of U.S.-North Korean Nuclear and Missile Diplomacy", Available at: <https://www.armscontrol.org/factsheets/dprkchron#2016>
- Davenport, Kelsey, (2020). Of U.S- North Korean Nuclear and Missile Diplomacy
- Dueck, C. (2016) If Asked, National-Security Conservatives Should Serve the New Administration, November 18, Available at: <http://www.nationalreview.com/article/442315/national-security-conservatives-trump-administration-and-america-need-you-now>
- Fridman, Uri. (2017). What's Dangerous About Donal trump Forign Policy? Atlantic Global, nov'26.
- Gause, Ken E (2016), "North Korean Leadership Dynamics and Decision-making under Kim Jong-un", CAN Analysis and Solutions, pp 1-200.
- Gifts Differing: Understanding Personality Type by Isabel Briggs Myers, (2010)
- Gumusluoglu, L. & Ilsev, A. (2009). Transformational leadership, creativity, and organizational innovation. Journal of Business Research, 62, 461-473.
- Haass, Richard N. 2018. A World in Disarray: American Foreign Policy and the Crisis of the Old Order. Penguin Group USA.
- Habits", Elon Journal of Undergraduate Research in Communications, Vol. 8, No. 2
- <https://www.reuters.com/article/us-northkorea-usa-sanctions/u-s-hits-russian-bank-with-sanctions-for-north-korea-related-activity-idUSKBN1KO1WH>
- Huston, Susan. (2017). Donal trump and Language of Popolism, Birmangam university. <https://www.revolv.com> <https://revolv.com>
- Kelemen, Michele, (2018), Experts Concerned about Idea of a Preemptive

- Strike against North Korea, NPR, January 31, <https://www.npr.org/2018/01/31/582240489/foreign-policy-expertsconcerned-about-idea-of-a-preemptive-strike-against-north/>
- Kurland, H, Peretz, H. & Hertz-Lazarowitz, R, (2010). Leadership style and organizational learning: the mediate effect of school vision. Journal of Educational Administration, 48, Iss: 1, 7 – 30.
- Nikitin, Mary Beth and Mark E Manyin (2019) "The February 2019 Trump-Kim Hanoi Summit", Congressional Research Service.
- "Personality: A Behavioural Analysis" by Lundin (1984), pp:137-167
- Reuters, (2017), South Korea, U.S. kick off Large-scale Air Exercise amid North Korean Warnings, December 4, <https://www.reuters.com/article/us-northkorea-missiles/south-korea-u-skick-off-large-scale-air-exercise-amid-north-korean-warningsidUSKBNIDY0QX>
- Rosena, James N (1971), "the national interest", in: scientific study of foreign policy New York: the free press.
- Sahgal, P. & Pathak, A, (2007) Transformational Leaders: Their Socialization, Self-Concept, and Shaping Experiences. International Journal of Leadership Studies, 2, Issue 3, 263-279.
- Sakai, Takashi (2016), "North Korea's Political System", Korean Peninsula Affairs.
- Telegraph (2016), North Korea cites Muammar Gaddafi's 'destruction' in nuclear test defence, 09 Jan.
- Telegraph(2013/dec/17), Kim Jong-un: 10 ways North Korea's 'Dear Leader' is different , available at: [https://secure.telegraph.co.uk/customer/secure/checkout/?productId=nyytq4zthbvwsoliojugwyzmyzha3dt&offerId=free13x1websitesmonthlyZG340&campaignId=018A&ICID=int overlay aem hard subscribeta anon--var--hard](https://secure.telegraph.co.uk/customer/secure/checkout/?productId=nyytq4zthbvwsoliojugwyzmyzha3dt&offerId=free13x1websitesmonthlyZG340&campaignId=018A&ICID=int%20overlay%20aem%20hard%20subscribeta%20anon--var--hard)
- Van Dijk, T. A. (2006). Ideology and discourse analysis. Journal of Political Ideology, 11(2), 115-140.
- Walt, Stephen M., (2018), Trump's Sound and Fury Has Signified Nothing, Foreign Policy, January 30, <http://foreignpolicy.com/2018/01/30/trumps-sound-and-fury-has-signified-nothing>